

VIEREN

KENNISMAKEN MET GELOVEN

PREVIEW

**Stef Bos
terug naar
zijn wortels**

**Aparte
christelijke
woorden
uitgelegd**

**'Er is zo veel
om voor te
danken'**

ER IS VEEL TE VIEREN!

Hoe vind je verdieping en rust in drukke tijden? Hoe leef je echt ten volle? Hoe verbind je je met heel verschillende mensen? Over dat soort grote vragen gaat de cursus *Vieren*. Dit magazine hoort bij die cursus.

Vieren is kennismaken met het christelijke geloof, samen met anderen die ook nieuwsgierig zijn en meer willen weten en beleven. Dat gaat heel open. Je 'moet' niks. Jouw bijdrage aan de gesprekken doet er evenzeer toe als die van de anderen.

Vieren begint bij de christelijke feestdagen. Veel christenen ervaren die momenten als de hoogtepunten van hun geloof. Je kent vast Kerst en Pasen, maar er zijn er veel meer. Tijdens *Vieren* kun je de zeven belangrijkste onderzoeken en iets proeven van de eeuwenoude levenswijsheid in deze feesten.

Dit magazine helpt je om een beeld te vormen van *Vieren*. Je vindt er interviews met mensen die elk hun eigen weg in het geloof zoeken. En bij elk feest is er een introductie, soms met teksten die je nodig hebt tijdens de ontmoetingen van *Vieren*. Het is daarom handig dit magazine te bewaren en dan mee te nemen.

Een feest laat iets zien van waar het werkelijk om gaat in het leven. Veel dagen ben je snel vergeten, maar van de feesten blijft vaak iets hangen. We wensen je een gezellige tijd met elkaar en een onvergetelijke kennismaking toe!

Vieren is een magazine van de Protestantse Kerk in Nederland
© 2022

Teksten: Marusja Aangeenbrug, Janet van Dijk, Baart Koster, Jelske de Kuiper, Xander de Rooij, Auke Schouwstra, Reinier Sonneveld, Tineke van der Stok, Maurits van Stuijvenberg, Martijn Vellekoop

Fotografie: Nienke van Denderen, Gerritjan Huinink, Lars König, Laurens Oosterbroek, Jaap Schuurman, Niek Stam, Sjaak Verboom, Leonard Walpot

Vormgeving: Tineke Werkt

De interviews (behalve die met de experts in de video's) zijn eerder verschenen in het blad *Petrus*, het magazine over geloof, hoop en liefde in de Protestantse Kerk.

Opmerkingen of vragen: contact@cursusvieren.nl

Meer informatie: www.cursusvieren.nl

DIT ZIJN DE FEESTEN

ADVENT	KERST	VEERTIGDAGENTIJD	GOEDE VRIJDAG	PASEN	HEMELVAART	PINKSTEREN
Hopen	Omarmen	Verdiepen	Lijden	Herstellen	Vertrouwen	Verbinden
Toeleven naar Kerst, de 'verjaardag' van Jezus	Vieren dat Jezus is geboren	Periode van vasten en focus vinden	Stilstaan bij Jezus' kruisiging	Vieren van Jezus' opstanding uit de dood	Vieren van Jezus' vertrek naar de hemel	Vieren dat de Heilige Geest zich verspreidt onder mensen
Eind november / begin december	25 december	40 dagen tot Pasen	Vrijdag direct voor Pasen	Tussen eind maart en eind april	Ergens in mei	Eind mei tot begin juni
Pagina 8	Pagina 12	Pagina 18	Pagina 22	Pagina 28	Pagina 32	Pagina 40
Positieve psychologie van hopen PAG 9	Martha Kastelein pakte Kerst anders aan PAG 14	Tijd en ruimte hebben voor wat je echt belangrijk vindt PAG 19	Luister naar Yahweh van U2 PAG 24	Pasen, Passie en Pesach uitgelegd PAG 29	Op eigen benen gaan staan PAG 33	Verbinding voor iedereen PAG 41

APARTE CHRISTELIJKE WOORDEN UITGELEGD

Pagina 46

▶ Maak kennis met de deskundigen uit de video's:

Jeannet van Doorn PAG 17

Pieter Both PAG 27

Willemijn van Dijk PAG 36

Peter van der Beek PAG 44

Stef Bos: "Als je, in het wezenlijke contact van mens tot mens, iets voor een ander kunt betekenen, dan is er een begin. Dat is wie Christus is voor mij."
PAG 25

Wat kan ik verwachten van een bijeenkomst van *Vieren*?

Dat kan enorm variëren, en dat is de kracht van *Vieren*. Je kunt denken aan: in een kerk samen de viering van een feestdag meemaken, of bij iemand thuis met de groep luisteren naar een lied en dat bespreken, of een Bijbelverhaal lezen waarbij iedereen een ander 'personage' leest, of een korte video kijken of misschien wel samen iets warm uitdelen in de winkelstraat. Je merkt het al: het is vooral samen, dus met een groepje van mensen die ook nieuwsgierig zijn naar het christelijk geloof. De gespreksleider kan je meer vertellen.

Hoe is *Vieren* opgebouwd?

Bij *Vieren* kunnen er zeven christelijke feesten aan bod komen: Advent, Kerst, de Veertigdagentijd, Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren. Bij elk feest zijn er vervolgens zeven onderdelen die je kunt doen, van het doorpraten over een korte video tot het maken van een 'streepgedicht'. In de praktijk zul je nooit alle onderdelen doen: je doet de paar onderdelen die het beste passen bij jullie groep.

Veelgestelde vragen over *Vieren*

Mag ik halverwege stoppen?

Nee, je zit nu voor de rest van je leven vast in een sekte en je zult je familie nooit meer zien! (Oké, serieus: uiteraard kun je elk moment stoppen, je bent vrij, en het is natuurlijk fijn als je dan even uitlegt waarom.)

Waarom gaat *Vieren* uit van de christelijke feestdagen?

De eerste generaties van christenen begonnen spontaan feesten te organiseren rondom het belangrijkste van hun geloof. Tweeduizend jaar later vierden gelovigen die nog steeds, inmiddels in alle landen over de hele wereld. Het zijn blijkbaar feesten die in elke cultuur mensen raken. Daarom zet *Vieren* die feesten centraal: voor als je wilt kennismaken met het christelijke geloof en dat ook wilt ervaren.

Is *Vieren* bedoeld om mij te overtuigen en te bekeren?

Nee, met *Vieren* kun je vrijer je eigen keuzes maken. Veel mensen kennen het christelijk geloof niet echt en hebben weinig ervan zelf meegemaakt. Met *Vieren* geef je jezelf de kans serieus te onderzoeken wat het betekent om te geloven en hoe jij daar zelf in staat. Het is een beetje als je teën in het water steken: je kunt allerlei meningen horen over de temperatuur van het zwembad, maar pas als je het zelf voelt, kun je bepalen of je wilt zwemmen.

Mag ik ook meedoen als ik bijvoorbeeld atheïst of Boeddhist ben?

Natuurlijk! *Vieren* is kennismaken met het christelijke geloof, aan de hand van de christelijke feestdagen. In de gesprekken hierover ben je volledig vrij en is elke inbreng gelijkwaardig.

Moet ik betalen om met *Vieren* mee te doen?

De gespreksleiders van *Vieren* zijn enthousiast over het christelijke geloof en dat willen ze graag delen. De cursus kost dus niets. Wel dragen de meeste deelnemers hier en daar praktisch iets bij, bijvoorbeeld door een keer voor jullie te koken of door iets eenvoudigs te regelen voor een oefening. Als jullie samen eten, kan het zijn dat je bijvoorbeeld afspreekt onderling de kosten te delen of een vrijwillige bijdrage te leveren.

Spreken de experts in de video's namens de hele kerk?

Bij *Vieren* horen video's waarin vier experts aan het woord komen. Binnen het christendom zijn er diverse stromingen met verschillende opvattingen en uitingsvormen. De experts in de video's vertegenwoordigen enkele, maar niet alle stromingen. Vanuit hun eigen achtergrond vertellen zij vooral wat elk feest voor hen persoonlijk betekent. Praat erover, denk mee en ontdek zo verder hoe je er zelf in staat!

ER ZIJN WERELDWIJD 2,4 MILJARD CHRISTENEN, ONGEVEER **33 PROCENT VAN ALLE MENSEN**, DUS 1 OP DE 3 WERELDBURGERS. **De Bijbel bevat 66 boeken: 39 in het oudste, eerste deel, plus 27 in het nieuwere, tweede deel.**

ER STAAN BIJNA **1 MILJOEN WOORDEN** IN DE BIJBEL, IN DE OUDSTE NEDERLANDSE VERTALING OM PRECIJS TE ZIJN 917.261.

Het is vreemd genoeg onbekend hoeveel kerken er zijn in Nederland, maar schattingen komen uit op ruim 3.000.

DE COMPLETE BIJBEL IS IN **704 TALEN** VERTAALD, HET NIEUWE TESTAMENT IN 1.551 TALEN EN DAAR KOMEN JAARLIJKS ENIGE TIENTALLEN DIALECTEN BIJ.

Er zijn waarschijnlijk al sinds de tweede eeuw christenen in Nederland:

handelaars en reizigers uit het Romeinse rijk. **In de zesde eeuw staat de eerste kapel in Utrecht.**

CIRCA 49 PROCENT VAN DE NEDERLANDERS IS RELIGIEUS, ONGEVEER DE HELFT DUS. BIJNA **40%** VAN DE NEDERLANDERS IS CHRISTEN. **VAN DE NEDERLANDSE VOLWASSENEN BEZOekt 9 PROCENT WEKELIJKS EEN KERKDienst EN 11 PROCENT ONGEVEER MAANDELIJKS.**

ER ZIJN WERELDWIJD BIJNA 4 MILJARD VERKOCHTE BIJBELS BEKEND, MAAR OMDAT VEEL BIJBELS

GRATIS

WORDEN WEGGEGEVEN, IS HET AANTAL BESTAANDE EXEMPLAREN WAARSCHIJNLIJK 6 TOT 10 MILJARD.

ADVENT = HOPEN

WAARVOOR KOM JE
EIGENLIJK UIT JE BED?
WAT GEEFT JE KRACHT
OM DOOR TE GAAN ALS
HET TEGENZIT? KUN JE
VERWACHTEN DAT HET
LEVEN WERKELIJK BETER
WORDT? DAAROVER GAAT
HET CHRISTELIJKE FEEST
ADVENT.

Ruimte voor
aantekeningen

ADVENT

Advent is een belangrijk christelijk feest, maar het is niet zo bekend. Het wordt de vier zondagen voor Kerst gevierd. En omdat die zondagen jaarlijks iets verschuiven, begint Advent telkens op een iets andere datum: een van de laatste dagen van november of een van de eerste dagen van december.

De belangrijkste verhalen bij Advent kun je teruglezen in Lucas 1. Daar kondigt een engel aan Maria aan dat ze een kindje zal krijgen. Ook lees je daar hoe Johannes de Doper wordt geboren, die vrij jong al een bekende profeet wordt en de mensen voorbereidt op Jezus.

Met Kerst vieren christenen dat Jezus is geboren. Advent is in de weken daarvoor daar naartoe leven. Het woord 'advent' is afgeleid van het latijnse woord voor: komst. Advent betekent voor veel gelovigen: hopen. Want je beseft dat er nog van alles ontbreekt in dit leven en je verwacht dat God iets nieuws zal brengen.

Psychologen onderzoeken pas sinds kort hoe hoop werkt. Het blijkt een van de belangrijkste factoren te zijn voor je geestelijk welzijn. De zogeheten 'positieve psychologie' ziet het daarom als haar taak dat mensen met klachten allereerst weer te leren hopen. Journalist Joris Luyendijk publiceerde onlangs een boek waarin 100 wetenschappers, kunstenaars en ondernemers verwoorden hoe zij hoop houden. Telkens blijkt dan: wie hoopt heeft, beseft dat het leven beweeglijk en open is. Er kan meer gebeuren dan je je kunt voorstellen.

KYRIE ELEISON

Bij een van de onderdelen bij Advent in *Vieren* kun je samen oefenen met een zogeheten Kyrie-gebed. De belangrijkste woorden hierbij spreek je zo uit:

Kie-rie-è ee-lij-son,

Kris-te ee-lij-son

Deze woorden zijn Grieks voor: "Heer, ontferm u, Christus, wend u toe". Dit drukt een verlangen uit naar Jezus' aanwezigheid in moeilijke situaties. (Christus en Jezus zijn woorden voor dezelfde persoon, zie ook het woordenboekje op bladzijde 46.)

INTERVIEW

Een warme advent in Dinxperlo

De oprit van Bennie en Willemien Bruggink staat vol elektrische fietsen. Binnen wacht koffie met zelfgebakken speculaascake. Het stel uit Dinxperlo organiseert al jaren een 'levende adventskalender'. En aan de volle huiskamer te zien gaat dat goed.

Een kerkelijk medewerker die oorspronkelijk uit Duitsland komt, kwam met het idee. Bennie: "Daar wordt dit vaker georganiseerd. De opzet is simpel: in de weken voor Kerst gaan allerlei mensen bij elkaar thuis op bezoek." Elke dag is er een adres beschikbaar waar de koffie klaarstaat.

Inmiddels is het bijna een traditie, merkt Willemien. "Mensen vragen eind van de zomer al of de kalender weer komt. Eerst doen we een oproep in het kerkblad, dan in het lokale krantje. Vervolgens stromen de adressen binnen: van mensen die wel en niet bij de kerk betrokken zijn. Iedereen kan aanhaken."

De levende adventskalender is geliefd. "Er is een sfeer van vertrouwdheid omdat je mensen thuis bezoekt", zegt een van de bezoekers in de huiskamer. "Dan is het een kleine

stap om zelf ook mensen uit te nodigen." Bennie, lachend: "Ze zijn toch wel gezellig, die protestanten, wordt hier dan gezegd."

Willemien: "In deze donkere tijd is het vaak geen wandel- of fietsweer voor mensen die wat ouder zijn. Juist dan kun je je eenzaam voelen. Dan is dit samenzijn heel gewenst." Zelf gaan ze ook bij andere deelnemers langs. Bennie: "We hebben dit jaar een nieuw gezin, van twee mensen die nieuw in Nederland zijn. Ze willen graag Nederlands leren en mensen leren kennen. Geweldig toch?"

'DIT
SAMENZIJN
IS HEEL
GEWENST'

INTERVIEW

'Hier kan ik op mijn eigen manier geloven'

"Als ik erop terugkijk, is het best een lange zoektocht geweest," vertelt Jochem Slijkhuis (33). "Ik ben van huis uit niet gelovig, maar op de basisschool en bij familie kreeg ik een kleine basis mee. De diepgang is gekomen na de geboorte van onze eerste dochter. Wat een wonder is het wanneer je zo'n kindje mag vasthouden! In de jaren erna ben ik veel met zingeving bezig gegaan. Waarom zijn wij hier op aarde? Welke waarden zijn belangrijk voor mij? En wat wil ik mijn kinderen meegeven?"

Toen onze oudste dochter als eerste naar de basisschool ging, hebben we bewust gekozen voor de christelijke school in ons dorp. We willen onze kinderen graag de basis van het geloof meegeven. Dat betekent ook dat ze thuiskomen met liedjes en dat er gesprekjes ontstaan over wat ze op school gehoord hebben. Voor mij zijn zulke dingen triggers geweest om me verder te gaan verdiepen in het geloof. Ik kreeg het gevoel dat ik daar veel antwoorden zou vinden.

Ik heb een bijbel gekocht en ben erin gaan lezen. Maar zonder achtergrondinformatie begrijp je maar weinig. Hoe moest ik al die verhalen uitleggen? Door het volgen van een online bijbelcursus hoopte ik meer houvast te vinden, zonder me direct ergens aan te verbinden. Via een leerkracht op school, die ouderling is in de kerk, kwam ik uiteindelijk toch bij een dominee terecht.

'DE
DIEPGANG
KWAM
NA DE
GEBORTE'

Begin dit jaar zijn we officieel ingeschreven in de kerk in onze woonplaats. Van anderen hoorde ik al dat het een laagdrempelige kerk is. Dat vind ik belangrijk. Ik houd niet van hokjes – ik wil graag de ruimte om op mijn eigen manier te geloven. Hier kan dat. Het is niet zo dat ik nu een wekelijkse bezoeker ben. We gaan wanneer we kunnen en willen.

De Jochem van nu is een ander dan de Jochem van een aantal jaren geleden. Als ik daar woorden aan moet geven, noem ik rust, kracht en het vertrouwen dat ik er mag zijn zoals ik ben."

KERST = OMARMEN

HOE LEEF JE ECHT, TEN VOLLE?

IEDEREEN KAN WEL EENS HET GEVOEL

HEBBEN MAAR 'HALF' TE LEVEN. OP

JE WERK BEN JE ER MISSCHIEN NIET

ECHT BIJ. OF JE HANGT

ACHTER DE TV EN

HET VOELT ALSOF

ER MEER UIT TE

HALEN IS.

Ruimte voor
aantekeningen

KERST

Christenen zien Kerst als het 'omarmen' van het leven. Ze vieren dat Jezus werd geboren en ze geloven dat hij een gewoon mens was, maar tegelijk God. God 'omarmde' daarmee dus het hele menselijke leven: hij bleef niet veilig ver weg in de hemel, maar ging het leven in alle aspecten aan, de leuke kanten én de donkere.

Geloven kan vaak wat 'geestelijk' klinken, verstandelijk. Maar Kerst betekent dus ook dat God een lichaam krijgt. Dat past bij wie wij zijn als mensen. In het Westen vinden we dat je moet 'praten' over je problemen, maar een gepaste omhelzing kan minstens zo waardevol zijn. Het verlangen daarnaar heet tegenwoordig wel 'huidhonger'. Baby's die veel worden aangeraakt, groeien sneller, huilen minder en zijn later in hun leven gelukkiger. Babymassage of Shantala is bijvoorbeeld een methode om je kindje liefdevol te masseren. Zo krijgt het kindje al vroeg mee dat het er helemaal toe doet.

Kerst is het bekendste christelijke feest. Het wordt over de hele wereld in vrijwel alle landen gevierd en het valt op 25 december. Christenen denken dan aan de geboorte van Jezus; ze vieren het verjaardagsfeest van Jezus. Daarbij heeft Tweede Kerstdag, op 26 december, verder geen extra betekenis.

In de bijbelverhalen staat niet op welke datum Jezus is geboren. Het zou kunnen dat het in de lente of de zomer viel, omdat hij in een lege voerbak werd gelegd en de dieren dus blijkbaar buiten graasden. De datum van Kerst is vooral gekozen om de symbolische waarde: het valt vlak na de zogeheten zonnewende, wanneer de dagen weer langer worden. Christenen ervaren namelijk de komst van Jezus als een soort zonnewende: in een wereld die donker kan zijn, keert het licht terug.

De klassieke kerstverhalen lees je in Matteüs 2 en Lucas 2: Maria die bevalt, de drie 'wijzen' en de herders die op kraamvisite komen, en de vlucht van het jonge gezinnetje naar Egypte.

INTERVIEW

De keuze van Martha Kastelein

WELKE KEUZES MAKEN GELOVIGEN VAN NU ALS ZE JEZUS IN HUN DAGELIJKS LEVEN WILLEN VOLGEN? MARTHA KASTELEIN EN HAAR MAN BEN BESLOTEN VORIG JAAR OM HUN KERST ANDERS AAN TE PAKKEN. ZE ORGANISEERDEN EEN LUNCH VOOR EENZAME MENSEN UIT HUN OMGEVING.

Waarom heeft u deze keuze gemaakt?

"Ieder jaar was onze Kerst hetzelfde: de ene dag met de ene familie en de andere dag met de andere. Ik vroeg me af of dat niet anders kon. Toen dacht ik aan mensen die niet zo'n gezellige Kerst hebben. De Bijbel roept ons op om anderen te helpen. Ik had sterk het gevoel dat ik wel iets voor eenzamen en alleenstaanden zou kunnen betekenen."

Hoe pakte u dat aan?

"Ik heb gewoon de telefoon gepakt en alleenstaande ouderen in het dorp gebeld: of zij het leuk zouden vinden om te komen

lunchen. De reacties waren zó leuk... De een was dolenthousiast en zette het meteen op de kalender. De ander was in eerste instantie wat overrompeld. Maar ze kwamen allemaal."

Hoe was het?

"Toen ik de gezellige kerstfoto's van mijn familie langs zag komen, vond ik het wel even jammer dat ik daar niet bij was. Maar het is erg mooi om iets voor een ander te kunnen doen. Ik vind het ook belangrijk om

dat aan onze kinderen te laten zien. Zij vonden het heel leuk en interessant, zoveel opa's en oma's over de vloer. Als je iedereen zo ziet genieten, ben je blij met je keuze. Daarom organiseren we ook dit jaar weer een lunch."

Heeft u tips?

"Kijk eerst in de kring direct om je heen. Vraag aan bekenden of zij ouderen kennen die alleen zijn tijdens de feestdagen. Op die manier heb je al een aantal namen. Klop bij ze aan, bel ze op. Al komt er maar één, dan maak je voor die persoon al echt het verschil."

'TOEN DACHT IK
AAN MENSEN
DIE NIET ZO'N
GEZELLIGE KERST
HEBBEN'

One of Us

Bij een van de onderdelen bij Kerst in *Vieren* praat je door over *One of Us* van Joan Osborne. Dit is de tekst van dat lied:

So one of these nights and about
twelve o'clock
this old world's going to reel and rock,
saints will tremble and cry for pain,
for the Lord's gonna come in his
heavenly airplane

If God had a name, what would it be?
And would you call it to his face,
if you were faced with him in all
his glory?
What would you ask if you had just
one question?

*And yeah, God is great
Yeah, God is good
What if God was one of us?
Just a slob like one of us?
Just a stranger on the bus
trying to make his way home?*

If God had a face, what would it
look like?
And would you want to see,
if seeing meant that you would have
to believe
in things like heaven and in Jesus and
the saints
and all the prophets?

Refrein

Trying to make his way home,
(like a holy rolling stone,)
back up to heaven all alone,
nobody calling on the phone,
except for the pope maybe in Rome

KERST

Dus een van die nachten, ongeveer
middernacht,
dan gaat deze oude wereld wankelen
en schudden,
de heiligen beven en huilen van de pijn,
want de Heer komt in zijn hemelse
vliegtuig

Als God een naam had, wat zou die zijn?
En zou je die in zijn gezicht noemen,
als je hem in al zijn schittering
zou ontmoeten?
Wat zou je vragen als je maar één
vraag mocht stellen?

*En ja, God is groot,
ja, God is goed
Wat als God een van ons was?
Een sukkel als wij allemaal?
Gewoon een vreemde op de bus,
die probeert thuis te komen?*

Als God een gezicht had,
hoe zou dat eruit zien?
En zou je die willen zien,
als dat betekende dat je moest
geloven
in de hemel en in Jezus en al
de heiligen
en al de profeten?

Refrein

Probeert thuis te komen,
(zoals een heilige steen die omlaag rolt,)
terug in de hemel helemaal alleen,
niemand die hem belt,
behalve misschien de paus in Rome

LIED Joy to the world

Bij een van de onderdelen in *Vieren* bij Kerst ga je samen een kerstlied oefenen. Dit is de tekst:

Joy to the World, the Lord is come!
Let earth receive her King,
let every heart prepare Him room,
and heaven and nature sing,
and heaven and nature sing,
and heaven, and heaven, and nature sing.

Joy to the world, the savior reigns!
Let men their songs employ,
while fields and floods, rocks, hills
and plains
repeat the sounding joy,
repeat the sounding joy,
repeat, repeat, the sounding joy.

He rules the world with truth and grace,
and makes the nations prove
the glories of his righteousness,
and wonders of his love,
and wonders of his love,
and wonders, wonders, of his love.

Vreugde voor de wereld, de Heer is gekomen!
Laat de aarde haar Koning verwelkomen,
laat elk hart ruimte voor hem maken,
en laat de hemel en de natuur zingen.

Vreugde voor de wereld, de redder regeert!
Laat de mensen hun liederen inzetten,
terwijl de velden en de regens, de rotsen, heuvels
en vlaktes
de klinkende vreugde echoën.

Hij regeert de wereld met waarheid en genade,
en laat zo de volken bewijzen
hoe schitterend zijn recht is,
en hoe wonderlijk zijn liefde.

Jeannet van Doorn

PORTRET

Dominee Jeannet is een van de experts die aan het woord komen in de video's bij *Vieren*. Maar wie is zij eigenlijk?

HEB JE EEN BIJNAAM? Familie noemt me vaak Sjaak of Sjakie. Vrienden gebruiken vaak Sjaan of Sjanie. Als ik mij in een penibele situatie begeef, roep ik zelf vaak heel hard uit: "OH JEANIE!".

WAT IS HET ONDEUGENDSTE DAT JE ALS TIENER HEBT GEDAAN? Als ik geen zin meer had in bepaalde vakken, dan ging ik gewoon naar huis en de volgende dag leverde ik een eigen briefje in bij de conciërge: 'Ongesteld en doorgelekt.' Ik wist dat de mannelijke conciërges en de rector daar nooit naar zouden durven te vragen. En dat hebben ze ook nooit gedaan, terwijl het best vreemd was dat ik daar meerdere keren per maand last van had!

WAAROM BEN JE EIGENLIJK THEOLOGIE GAAN STUDEREN? Vroeger kerkten wij als gezin in een orthodoxe kerk. Als tiener ontmoette ik jongeren uit andere kerken en hun kerkdiensten waren een stuk vrolijker. Er bleken opeens heel veel verschillende meningen te zijn over God, Jezus en de Bijbel, en ik wilde zelf uitzoeken hoe het zat.

WAT IS JE FAVORIETE FILM OF SERIE? Van kinds af aan ben ik fan van 'The Lion King'. Ik moet altijd huilen als Mufasa, de vader van Simba dood gaat. Dat is zo'n intens verdrietig moment in de film.

WAT VIND JE HET ALLERLEKKERSTE GERECHT? Ik ben echt onwijs fan van ei. Gebakken, gekookt, gepocheerd, heerlijk! Gevulde eieren, roerei, omelet, spiegelei, je mag me er 's nachts echt voor wakker maken.

HEB JE EEN GUILTY PLEASURE? Soms, heel soms neem ik net voordat ik naar bed ga een stuk kaas met een dikke klodder mayonaise. En dan dus niet een stukje, maar echt een dikke plak van zo'n groot stuk kaas. En het moet dan wel mayonaise van Calvé zijn.

WAAR ERVAAR JIJ GOD? Er is niet één plek waar ik hem ervaar, maar hij duikt hier en daar op. Soms in de liturgie, soms in de natuur, in de Bijbelverhalen, in andere mensen.

WIE KOM IK TEGEN ALS IK JE VOORDEUR DOOR KOM? Je wordt dan gelijk heel uitbundig en blij begroet door onze Labradoodle Zoeby! Deze hond geeft je gelijk het gevoel dat je heel erg welkom bent. Zodra je iets verder loopt komt ze haar mooiste speeltjes aan je voeten leggen.

WAT VIND JE DE MOOISTE UITSPRAAK VAN JEZUS? 'Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zal voor zichzelf zorgen. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.'

Aparte christelijke woorden uitgelegd

HET AVONDMAAL heet in sommige christelijke tradities ook wel de eucharistie. Gelovigen denken dan terug aan Jezus' laatste maaltijd voordat hij werd veroordeeld en stierf aan het kruis. Ze eten een stukje brood, dat symbool staat voor Jezus' lichaam, en drinken een slokje – soms alcoholvrije – wijn, symbool voor Jezus' bloed. De betekenis is dat de deelnemers aan het avondmaal net zo verbonden zijn aan Jezus als met het brood en de wijn.

BIDDEN is communiceren met God. Het kan alleen of met een groep, hardop of zachtjes, met gesloten of open ogen, in een knielende of andere houding, met gevouwen of geheven handen. Gelovigen vertellen in een gebed aan God wat hen bezighoudt, waarnaar ze verlangen, waar ze zich zorgen over maken en waar ze dankbaar voor zijn.

DE BIJBEL is een bundel met 66 boeken, die over een periode van ongeveer duizend jaar werden geschreven en samengesteld; de laatste boeken werden in de eerste eeuw van onze jaartelling voltooid. Deze boeken gaan over de belangrijkste ervaringen van het Joodse volk met God, die zijn verwerkt in brieven, liederen, geschiedverhalen, gedichten, spreuken, enzovoorts.

CHRISTUS is een titel voor Jezus, de belangrijkste persoon van het christendom, dat dan ook naar dat woord is vernoemd. Het is niet zijn achternaam, maar een titel, een functieomschrijving, zoals wij mensen ook wel 'professor' en dergelijke kunnen noemen. In de eigen taal van Jezus had je het begrip 'Messias', dat sloeg op een soort bevrijder die in de toekomst het Joodse volk zou redden. 'Christus' is daar een vertaling van. Jezus Christus betekent dus zoiets als: redder Jezus.

EEN DIENST, KERKDienst OF VIERING is een officiële bijeenkomst in een kerk, meestal op zondagochtend, soms ook zondagmiddag of andere momenten doordeweeks. Er wordt gebeden, liederen gezongen, de predikant houdt een preek en geeft een zegen. Naderhand is er meestal gelegenheid voor ontmoeting.

DOPEN is besprenkelen met water of onderdompelen in water, als teken dat iemand christen is. Traditioneel werd

dit gedaan op de ochtend van Pasen, tegenwoordig vaak ook op andere dagen. De symboliek is dat iemand 'sterft' in het water en daar weer uit 'opstaat' in een nieuwe manier van leven. Zo is diegene verbonden met Jezus, die ook stierf en opstond uit de dood.

DE DRIE-EENHEID is een christelijke term om te verwoorden dat er één God is die zich op drie verschillende manieren manifesteert: als Vader die alles heeft voortgebracht, als Zoon die mens is geworden in Jezus en als Geest die zich verbindt aan menselijke geesten.

GOD kent voor gelovigen vele omschrijvingen, maar de meeste christenen zien God als het grootste en mooiste wat er is; degene die alles doortrekt en overstijgt, die leven geeft, liefde, betekenis, toekomst.

DE HEILIGE GEEST is een naam voor God die zich aan mensen verbindt; die in hun hart 'woont', wordt ook wel gezegd. Christenen geloven dat God 'geest' is: daarmee bedoelen ze dat hij niet grijpbaar is, niet tastbaar, maar wel net zo reëel als je gedachten. De heilige Geest is deel van de Drie-eenheid.

DE HEMEL is voor christenen niet zozeer de lucht boven ons, maar de werkelijkheid van God: deze omgeeft onze eigen werkelijkheid, maar dan onzichtbaar. De meeste christenen geloven dat we na onze dood tijdelijk in de hemel verblijven, waarna God uiteindelijk onze aarde zal vernieuwen. Dan krijgen we ons lichaam terug en leven we daar eeuwig.

JEZUS was een Joodse man die leefde in het begin van de eerste eeuw, die rondtrok als religieuze leraar (rabbi), door de Romeinse bezetters werd gekruisigd en kort daarna verscheen aan zijn leerlingen. De meeste christenen zien Jezus als de zoon van God: God was nergens zo nabij als in hem, hij was de ultieme belichaming van God op aarde.

JODEN geloven al zeker drieduizend jaar in een enkele God, wat destijds wereldwijd vrijwel uniek was, omdat toen bijna iedereen in meerdere goden geloofde. Tweeduizend jaar geleden werd een Joodse profeet ook buiten het Joodse volk heel populair: Jezus. Zo begonnen ook andere volken in die ene God te geloven.

KATHOLIEK is een term voor een 'soort' christen. Het christendom is in de loop van de eeuwen uiteen gegroeid in veel verschillende organisaties en bewegingen, waarvan de grootste de katholieken vormen, bij elkaar ongeveer 1 miljard christenen. Hun leider is de paus in Rome.

HET KERKELIJK JAAR is de planning van een kerk, met alle bijzondere dagen. Het kerkelijk jaar loopt ongeveer een maand voor op het gebruikelijke jaar: het begint bij de eerste zondag van Advent, rond begin december. Het kerkelijk jaar eindigt de zondag rond eind november, met de zogeheten Eeuwigezondag.

EEN KRUISWEGSTATIE is een serie afbeeldingen (meestal veertien) die de laatste uren voor Jezus' overlijden laten zien. Deze hebben een vaste volgorde en hangen in veel kerken. Gelovigen kunnen die gebruiken om (letterlijk) bij stil te staan en deze beelden op zich te laten inwerken.

DE LITURGIE is de volgorde van een kerkdienst. Vaste elementen zijn enkele gebeden tot God, een zegen namens God, het zingen van enkele liederen, het lezen van een of meer passages uit de Bijbel, en een preek naar aanleiding van die passages.

MESSIAS is een Joodse term voor een redder die in de toekomst het volk komt bevrijden. De betekenis lijkt dus nog wel op hoe we ook in het Nederlands iemand een 'messias' kunnen noemen. De eerste christenen waren Joden die een messias verwachtten en zij geloofden dat Jezus die langverwachte Messias was.

HET ONZE VADER is het oudste en meest gebeden christelijke gebed. In de meeste kerkdiensten wordt het gebed gebeden, door de predikant of door alle aanwezigen samen. De tekst staat op bladzijde 34.

HET OUDE TESTAMENT is een benaming voor het eerste deel van de Bijbel. Het bevat 39 boeken (van de in totaal 66 boeken in de Bijbel) die zijn geschreven in het millennium voor onze jaartelling en gaan over de ervaring van Joodse gelovigen met God. Dat verwerken ze in profetieën, liederen, visioenen, verhalen en wijsheden. De taal is grotendeels Hebreeuws. Uit respect voor

Joodse gelovigen heet dit deel van de Bijbel tegenwoordig ook wel: het Eerste Testament of Hebreeuwse Bijbel.

HET NIEUWE TESTAMENT is het tweede deel van Bijbel. Het bevat 27 boeken (van de in totaal 66 boeken in de Bijbel) en brieven die vroege volgelingen van Jezus hebben geschreven in de eerste eeuw van onze jaartelling. De taal is grotendeels oud-Grieks. Uit respect voor Joodse gelovigen heet dit deel van de Bijbel tegenwoordig ook wel: het Tweede Testament of Griekse Bijbel.

EEN PREDIKANT is een man of vrouw die werkt voor een kerkgemeenschap en vaak theologie heeft gestudeerd aan een universiteit: de studie over God en geloven. Soms wordt voor min of meer dezelfde functie ook de term dominee, pastor of voorganger gebruikt.

PROTESTANTEN zijn een 'soort' christenen, ontstaan uit een groot conflict in de vijftiende eeuw. Maarten Luther was toen kritisch op enkele misstanden in de katholieke kerk: hij 'protesteerde' daartegen, vandaar de naam 'protestanten'. Later zijn uit zijn beweging weer allerlei andere bewegingen voortgekomen, zoals hervormden, gereformeerden, evangelischen en reformatorischen.

EEN PSALM is een van de 150 oeroude liederen die je vindt in de bundel die in de Bijbel is opgenomen. Later zijn deze op rijm gezet, in een zingbaar ritme, en met een melodie: dit heten 'berijmde' psalmen. In veel kerkdiensten worden deze gezongen.

EEN ZEGEN bestaat uit goede, positieve woorden die iets laten zien van Gods houding naar mensen toe. Vaak spreekt een predikant, soms ook anderen, zo'n zegen uit namens God. Er zijn eeuwenoude, meer officiële zegenspreuken voor bijvoorbeeld bijzondere gelegenheden.

ZONDAG is voor christenen een bijzondere dag, omdat op deze dag Jezus opstond uit de dood. Om die reden komen christenen op zondagochtend bij elkaar. Hoewel tegenwoordig maandag vaak wordt gezien als de eerste dag van de week, is voor Joden en christenen dat de zondag.